

зуються у взаємодії між різними рівнями керування. Аналіз, адаптація та імплементація цього досвіду можуть стати вагомим чинником розвитку туристичного потенціалу нашої країни та її окремих регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Краєвська О., Присяжнюк Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної політики ЄС. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Кривенкова Р. Ю. Поняття та сутність туристичного потенціалу: державно-управлінський аспект. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/%3Fop%3D1%26z%3D2019>
3. Пинда Ю. В, Скриньковський Р. М. Державне регулювання туризму в країнах Європейського Союзу. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.3678898>
4. Юхновська Ю.О. Теоретичні підходи до визначення сутності туристичного потенціалу регіону. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/10.pdf

М. І. Кара, Д. Р. Мозгова

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

ІННОВАЦІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

В статті досліджується вплив інноваційної технологічної діяльності на організацію туристичного бізнесу в сучасних умовах. Автором аналізуються переваги та особливості використання інновацій в туризмі у порівнянні із традиційними пропозиціями реалізації туристичної діяльності. Імплементація технологій дає змогу зробити процес організації відпочинку більш гнучким з точки зору швидкої зміни кон'юнктури ринку. На зміну масовому, стандартному та комплексному підходу до організації туризму приходять нові стилі управління та вектори розвитку даної галузі за допомогою використання результатів технологічного прогресу.

Ключові слова: туризм, інновації, інноваційна діяльність, інновації в туризмі, туристичні компанії.

The article examines the impact of innovative technological activity on the organization of tourism business in modern conditions. The author analyzes the advantages and features of using innovations in tourism in comparison with traditional proposals for the implementation of tourist activities. The implementation of technologies gives the process of recreation organization flexible qualities from the point of view of rapidly changing market conditions. The mass, standard and complex approach to the organization of tourism is being replaced by new management styles and development vectors of this industry using the results of technological progress.

Keywords: tourism, innovations, innovative activity, innovations in tourism, tourism companies.

Мета роботи. Дослідження особливостей використання інноваційних технологій в організації туристичної діяльності та вив-

чення перспектив розвитку інноваційних технологій у туризмі.

Постановка проблеми. Туризм – одна з найперспективніших і найприбутковіших галузей світової економіки. Він вважається економічним явищем через його швидке зростання. Зростання конкурентоспроможності підприємств, що з туризмом, залежить переважно від інноваційної діяльності. Для забезпечення нормальної роботи туристичні підприємства повинні постійно використовувати інновації для розвитку, боротьби з кризою та виживання за умов ринку вільної конкуренції. Інноваційні процеси, що відбуваються у сфері туризму, безпосередньо впливають не тільки на туристичні компанії, але і на численні інфраструктурні організації. Тому їх дослідження актуальне і становить значний науковий та практичний інтерес.

Виклад основного матеріалу. Інновації та інноваційна діяльність – це напрям науково-технічного розвитку та процес впровадження у практику результатів наукових досліджень та розробок. Область інновацій охоплює науково-технічні дослідження, практичне використання винаходів і включає зміни у продуктах, процесах, маркетингу та організаціях. Інновації виступають як елемент змін у результаті діяльності, що матеріалізується у нових чи покращених продуктах, технологічних процесах, нових послугах та нових підходах до задоволення соціальних потреб [1].

У сфері послуг, у тому числі туризму, інновації – це абсолютно нові чи вдосконалені методи виробництва та послуг, які не можуть бути забезпечені колишніми методами виробництва.

Виходячи із загального поняття «інновація», під туризмом розуміються якісно нові туристські продукти, послуги чи інші результати інноваційної діяльності туристських підприємств, здатні задовольнити поточні потреби туристів та досягти максимального ефекту. Враховуючи специфіку туризму, ефекти, які можуть бути досягнуті за рахунок впровадження інновацій у діяльність туристичних компаній, носять не тільки економічний характер (наприклад, збільшення прибутку та рентабельності), а й соціальний (наприклад, підвищення культурно-освітнього рівня місцевого населення) та екологічні (реконструкція пам'яток архітектури, відновлення природних ресурсів та ін.) [2].

Тому інновації у туризмі повинні включати, зокрема такі супроводи:

1) Відновлення та розвиток духовних та фізичних сил туристів.

- 2) Якісно нові зміни туристських продуктів.
- 3) Підвищення ефективності туристичної інфраструктури.
- 4) Підвищення ефективності управління, стійке функціонування та розвиток національного туристичного сектора.
- 5) Підвищення ефективності процесів формування, позиціонування та споживання туристичних послуг.
- 6) Поступова зміна факторів виробництва.
- 7) Зміцнення іміджу та конкурентоспроможності туристичних компаній

Запорукою успішного використання інновацій для забезпечення ефективної діяльності підприємств туристичної галузі є джерело інноваційних ідей, що визначає масштаби інновацій та якісні показники ефективності їх реалізації. За походженням ідеї та джерела її виникнення. Поняття інновацій можна поділити на види інновацій: споживчі, туристичні компанії та професійні організації (дослідження).

Розвиток інновацій у сфері туризму може мати різний спрямований напрямок: економічний, соціальний та екологічний. Економічні інновації спрямовані на забезпечення зростання економічних показників підприємств індустрії туризму, наприклад, за рахунок покращення маркетингової, організаційної та управлінської політики.

Соціальні інновації тісно пов'язані з розвитком суспільства та культури. Виділення нововведень такого типу виникає у зв'язку з загостренням соціальних проблем, однією з яких є покращення охорони здоров'я та загального психічного та морального стану населення на сьогоднішній день. Поліпшення та покращення екологічної обстановки, а також забезпечення сприятливих екологічних умов для відпочинку туристів є напрямом створення та впровадження екологічних інновацій.

Туризм є однією з основних сфер послуг, яка потребує сучасних механізмів і форм обслуговування споживачів. Однак не всі компанії готові втілювати інновації в життя. Адже інновація – це насамперед ризик, і значний. Будь-яке нововведення створює опір, особливо якщо воно впливає на організацію в цілому. Оскільки прийняття та реалізація передбачає руйнування стереотипів щодо сприйняття, поведінки та ставлення. Страх щось змінити в постійній і звичній роботі заважає компаніям переходити на нові механізми.

Однак існує інший погляд на те, що означає інновація. Компанії,

які використовують інноваційні аспекти у своїй діяльності, стверджують, що створення та просування нових туристичних продуктів є не тільки бажаною діяльністю для їх організації, але й необхідною. При здійсненні інноваційної діяльності організації повинні повністю покладатися на попередній досвід і накопичену базу знань. Лише вивчивши минулі та сучасні способи та методи роботи, ми маємо починати реалізацію нових ідей та створення нових туристичних напрямків при вирішенні. Тому однією з найскладніших цілей інновацій є прогнозування результатів і наслідків різноманітних інновацій. [3]

Щоб визначити цілі компанії, треба спочатку розробити інноваційну політику.

Основними принципами є:

- 1) створення необхідних умов для безперервного розвитку інноваційного потенціалу підприємства (безперервне навчання та самодослідження) та впровадження інновацій;
- 2) забезпечення зростання попиту на продукцію і послуги з боку постійних і потенційних споживачів шляхом розробки принципово нових видів або вдосконалених товарів і послуг і розширення асортименту продажу;
- 3) комплексний підхід, коли технологічні, економічні та соціальні інновації тісно взаємопов'язані та сприяють одна одній;
- 4) мобілізація персоналу;
- 5) економічне стимулювання працівників;
- 6) облік ризиків (чим вищий ризик, тим вищий потенційний економічний ефект від впровадження інновації).

У ринковому середовищі, що постійно змінюється, інновації повинні бути спрямовані на максимальне задоволення потреб клієнтів компанії. Кожен вироблений продукт повинен розглядатися як предмет постійних змін. Однак рішення про впровадження нововведення не завжди означає усунення попередніх нововведень. Інновація продукту також породжена бажанням продовжити життя. Продуктивний цикл, поліпшення властивостей. Ці інновації зводяться до впровадження нових функцій у існуючі продукти [4].

Загальною метою інноваційної діяльності компанії є виживання та розвиток компанії шляхом випуску нових і вдосконалених видів продукції та вдосконалення методів виробництва, доставки та збуту.

Основними завданнями інноваційної діяльності підприємства є наступні:

1. Планування інноваційної діяльності організації. Він починається з формулювання місії, вираженої в напрямку діяльності організації до інновацій.
2. Організація інноваційної діяльності. Ця функція полягає у формуванні процесів і структур, які підтримують інновації.
3. Мотивація учасників інноваційної діяльності. Створення сприятливої організаційної культури, побудова творчого колективу, здатного досягати поставлених цілей, побудова ефективної системи оплати праці – все це завдання мотивації співробітників.
4. Систематична оцінка ефективності інноваційної діяльності. Інноваційну діяльність слід постійно оцінювати, щоб переконатися в правильності обраної стратегії та своєчасно вжити коригувальні дії [5].

Висновки. Дослідження сутності інновацій в сучасному туризмі, дає змогу зробити висновок, що інноваційна діяльність у цьому секторі спрямована на створення нових продуктів або зміну існуючих продуктів, покращення транспортних, гостинних та інших послуг, освоєння нових ринків, впровадження передових інформаційно-комунікаційних технологій, сучасних форм діяльності та управління. Впровадження інновацій у виробничий процес туристичних підприємств є дуже важливим кроком. Тому що, завдяки інноваціям, можна досягти досить високого рівня організаційного розвитку та зайняти найбільш конкурентоспроможну позицію. Тому що існує велика кількість інновацій, і потрібно грамотно відноситися до вибору інноваційного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванюк, У.В. Особливості функціонування туристичних підприємств в сучасних економічних умовах. *Моделювання регіональної економіки*. 2012. С. 436 – 438.
2. Скібіцький О. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. С. 412.
3. Саух І.В. Концептуальні основи формування системи туризму в Україні. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2016. Вип. 110. С. 11– 16.
4. Пащука М.Т., Шкільнюк О.М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. С. 202.
5. Дяченко Л.А. Управління підприємствами туристичної сфери: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец.08.00.04. Київ, 2015. 42 с.